



סדר בשר ואחריו

יחידת לימוד שלישית: טקסי התבגרות ביהדות ובתרבויות העולם

שיעור 1: צרה טקס?

טקס הוא אירוע סמלי המורכב מרצף פעולות המבוצע בסביבה מסוימת ובמחזוריות סדירה. לרוב, בפעולות סמליות היוצרות טקס דומה האחד למשנהו. במהלך הטקס מובעות המשמעויות החברתיות הבסיסיות של המשתתפים והקשרים החברתיים בניהם מתחזקים. באמצעות הטקס מבטאים היחיד והחברה את החשיבות שהם מייחסים לנושאים המועלים בו.

טקסי בר/בת המצווה מהווים את ה"טקס" הראשון של התלמיד/ה בעולם היהודי (בו הם זוכים לקחת חלק פעיל ואקטיבי) וכמו כל טקס הוא מורכב מרצף של פעולות סמליות שחשיבותן משתנה בהתאם לאופי התלמיד ומשפחתו. ביחידה זו נעסוק במרכיביו של הטקס כטקס התבגרות ומעבר מעולם הילדות לעולם הבגרות בתרבויות שונות ברחבי העולם ובתרבות היהודית.

- המנחה יחלק את הלוח בכיתה לשני חצאים, על חלק אחד יכתוב "יום הולדת" ועל חלקו השני יכתוב "בר/בת מצווה".
נבקש מהתלמידים להעלות את האסוציאציות שעולות בראשם ביחס לשני האירועים הללו.
לסיכום- נבקש מהם לנסות לכתוב 2 משפטים במחברתם המגדירים את ההבדל בין יום הולדת ובין בר/בת מצווה (חשוב להבהיר כי מדובר בחשיבותם האישית של שני האירועים לתלמיד עצמו).
נבקש מהתלמידים לקרוא את שכתבו ונערוך רשימה על הלוח המבחינה בין הרכיבים השונים של טקסי בר/בת המצווה (לדוג' פרטים טכניים של האירוע עצמו, מידת החשיבות של האירוע לתלמיד ולמשפחתו, הכנות מיוחדות לקראת האירוע, מקומו של האירוע כאירוע מכונן בחייו של התלמיד וכיוב') (ייתכן כי קטגוריות נוספות יועלו במהלך הדיון עם התלמידים).
- **לימוד בחברותות**- "על הטקס מתוך הנסיך הקטן"
- **דיון במליאה** על פי השאלות בדף הלימוד
- **משימת בית** : נבקש מהתלמידים לשוחח עם בני משפחתם המבוגרים ולבקש מהם להשיב על השאלות הבאות:
 1. מה הם הטקסים שעברתם בחיים שהיו חשובים לכם במיוחד?
 2. מדוע דווקא טקסים אלו היו חשובים במיוחד?
 3. בחרו טקס אחד וחקרו אודותיו : מה היו מרכיבי הטקס? מה היו משנים בטקס לו יכלו?



על הטקס - מהו, משמעותו עבורי ועבור הסביבה

"מה זה טקס? שאל הנסיך הקטן. גם זה מן הדברים שהוזנחו יתר על המידה, ענה השועל. והרי זהו מעשה המבדיל יום אחד מכל יתר הימים ומייחד שעה אחת מכל השעות האחרות. הרי למשל, טקס המקובל אצל ציידים: כל יום חמישי בשבוע נוהים הם לצאת במחולות עם נערות הכפר. לכן היום החמישי הוא בשבילי יום שכולו טוב! כי אותו יום יכול אני להרחיק לטיל עד הכרם. אילו רקדו הציידים בכל שעה שהיא, ככל העולה על רוחם, היו כל הימים דומים זה לזה ולעולם לא הייתי זוכה ליום חופשה ומרגוע..."

(אנטואן דה סנט-אכזיפרי, מתוך: הנסיך הקטן)

1. אפניכם 3 משפטים. הגאיוו המשפטים אלו מסר זואה אגון דביוו ע'א הנסיך הקטן?
א. טקס הוא סוג ע'א חגיגה בסדר ובגבנה ע'וכים אכא

2. טקס הוא אינוע ייחודי

3. אלא אינועים טקסיים כ'א הימים היו זואים אהז אשני

4. אלו מאפיינים צ'יכים א'יוג באינוע מסוים בכז' שנגייחס אלוו כ'א טקס?
5. חשבו ע'א טקסים שונים אחייכם, מה מאפיון אורס? מהם מאכ'בים הקבועים כ'א אהז
מהטקסים ע'ימה חשבגס?
6. חשבו ע'א 3 מאפיינים ש'זעגכס חשוב שיהיו בטקס.